

Thema:	Gefeliciteerd met wat de HC je leert
Tekst:	Zondag 1-52
Lezen:	Exodus 12: 21-28, 13: 11-16
Gehouden te: Door:	Uithuizermeeden op 13 januari 2013 (09.30 uur) L.S.K. Hoogendoorn

bijzonderheid: HC 19-01-2013 450 jr.

votum en groet

ps. 68:10

wet

Opwekking 244

gebed

lezen: Exodus 12:21-28 en Exodus 13:11-16

ps. 78:1,2

tekst: HCC 1-52

LvK gez. 326

gebed

kollekte

ps. 105:3,5,21

zegen

1 inleiding: jonge blom of oude bes?

Gefeliciteerd met de jarige HC!

Zaterdag as., 1901, wordt zij 450 jaar!

Een jonge blom nog, fris en fruitig, een mooie taart die nóg eens 450 jaren mee kan?

Of een verschrompelde oude bes die zichzelf heeft overleefd?

Volgens velen dit laatste.

Stoffig.

Saaï.

Moeilijk:

-waarom moet onze Middelaar zus en zo: HCC 5v.

-de HCC over doop en HA

We leven in een heel andere wereld.

Toen geloofde iedereen nog in God, vandaag een minderheid.

Toen geloofde iedereen nog in dezelfde God.

Nu horen wij moslims belijden: 'Allah is groot!'

Wie slikt nog voor zoete koek wat de HC ons voorzegt?

Alleen waar ik met m'n verstand bij kan, neem ik aan voor waar.

We missen nogal wat in de HC:

verbond, Gods rijk, ambt, pastoraal, diaconaal, missionair ...

De kritiek op het uiterlijk en innerlijk van de HC is niet mals...!

Gefeliciteerd met de HC?

Of moeten we haar beleefd danken voor bewezen diensten en vervolgens de kerk uitsturen?

Waar is het feestje?

Hier is het feestje!

'Project HC'!

Een oude dame, inderdaad, maar met onverwacht jeugdige trekken!

2 thema: Gefeliciteerd met wat de HC ons leert!

2.1 Wat is catechese?

Onderwijs van een ter zake kundige en bevoegde meester.

Te beginnen bij de basis van het geloof: het abc.

Vanouds zijn dat: geloof, doop en HA, gebod, gebed.

Melk vóór het eerste potje vaste voeding: 1 Kor. 3² Hbr. 5^{12v.1}

Bruikbare, passende kennis overdragen: 1 Kor. 14¹⁹ Gl. 6⁶.

Door middel van de levende stem.

De Here Jezus kan vertellen als geen ander: hoor zijn gelijkenissen, en volg Hem hierin na.

Je kent ze wel: de gelijkenis van de goede herder, de zaaierende boer, het verloren schaap, enz.

J/m: God heeft je nieuwsgierig gemaakt.

En als uw kinderen dan vragen...: Ex. 12²⁶ 13¹⁴ Jozua 4²¹.

Dan moeten je v/m vertellen en zingen van Gods grote verlossingsdaden: Pss. 78 105vv.

Je snapt niets van rechtvaardiging door het geloof.

V/m e.a. vertelt je de gelijkenis van de verloren zoon, van de biddende farizeeër en tollenaar,

en je snapt de moeilijke teksten van Paulus hierover!

Je weet niet wat heiliging inhoudt.

V/m leeft je Gods gebod voor: praktisch, concreet, zoals de HC die ook uitlegt,

Nu weet je dat je moet liefhebben, niet stelen, niet pesten, niet liegen enz.!

Je snapt niets van de uitverkiezing.

V/m e.a. leren je wat God de Vader en de Zoon en de Heilige Geest je bij je doop beloven:

en je weet dat God van je houdt!

Catechese: dat is korte heldere uitleg van die dikke en soms moeilijke Bijbel.

2.2 Waarom catechese?

God wil bij elke nieuwe generatie bekend zijn als de bevrijdende God: Ex. 12v. enz.

Hij wil hierom geëerd worden.

Om te onderscheiden tussen waar en vals, echt en onecht.

Is God God, of is Allah God?

Vanuit de HC kun je weten wie de echte God is.

Wat een waar geloof is en wat niet: HC 7.21.

Welke kerk echt is en welke kerk een nep-kerk: HC 21.54.

Om vanaf het basisonderwijs voortgezet onderwijs te kunnen volgen in Gods Woord.

Om met die ongemakkelijke uitspraken van Jezus en die moeilijke teksten van Paulus

niet door onwetendheid en onstandvastigheid de mist in te gaan van je ondergang:

2 Pt. 3^{15v.2}

Om de eenheid te beleven:

één Heer, één geloof, één doop, één Tafel, één hoop, één van hart en ziel.

Om verantwoording af te leggen.

Vraagt iemand je: 'Waar leef je voor, geloof je in een leven na dit leven?' enz.,

dan weet je wat je antwoorden moet:

-HC 1.1: mijn enig houvast is: ik ben van Christus

-HC 23.59: ik sta recht voor God en erf het eeuwige leven.

---

¹ 1 Pt. 2² is een andere beeldspraak.

² P.H.R. van Houwelingen/R. Sonneveld (red.), *Ongemakkelijke teksten van Paulus*.
Buijten en Schipperheijn 2012;
Erik de Boer e.a., *Ongemakkelijke teksten van Jezus*, id. 2011.

2.3 Welke leer en kennis?

De initiatiefnemer voor de HC, keurvorst Frederik III van de Palz, bijgenaamd De Vrome, stelt o.a. als doel van de HC:

De jeugd vanaf het begin de *leer* onderwijzen in overeenstemming met het evangelie en rechtschapen *kennis* van God en haar hierin blijven oefenen.

Welke leer en kennis?

OT: hoe God zijn volk heeft bevrijd uit Egypte: Ex. 12, 13 enz.

NT: hoe God zijn volk heeft bevrijd uit dood en hel.

Deze leer heet: evangelie: blijde boodschap!

De bringer ervan: vreugdebode: Js. 40⁹, evangelist: Ef. 4¹¹ 2 Tm. 4⁵.

Wie ging mee met Israël door de woestijn tussen Egypte en Kanaän?

Christus.

Ze dronken uit de geestelijke rots die hen volgde – en die rots was Christus: 1 Kor. 10⁴.

Dat is die Christus die Paulus verkondigt als

-de gekruisigde: 1 Kor. 2²

-gestorven, meer nog, die is opgewekt en aan de rechterhand van God zit (om voor ons te pleiten):

Ro. 8³⁴.

Christus is helemaal de vreugdebode/evangelist, het mensgeworden evangelie!

Paulus hamert in zijn brieven aan Tm. en Titus op het verkondigen en aannemen van de *gezonde leer*,

als tegengeluid tegen ingewikkelde discussies over geslachtsregisters bv.

De gezonde leer: dat is het goede nieuws van Christus' dood en opstanding.

Hier zijn we als zondaars mee getroost.

Hieraan hebben wij houvast in ons sterfelijk leven, als we eens alles moeten loslaten.

In ons aangevochten leven, als

-twijfel aan ons vreet

-de duivel ons onzeker maakt

-de wereld die tot zonde verleidt ook mij wil inpalmen tegen God en zijn gebod.

De HC, zelf leerling van de Bijbel, leert ons Jezus na-bidden:

Breng ons niet in beproeving, maar red ons uit de greep van het kwaad: HC 52.127.

De gezonde leer is als een antibioticakuur tegen elke zonde-infectie.

Zij brengt ons discipline bij, maakt van ons discipelen: navolgers van Christus.

HC 6.19: *Waaruit weet je dat [Jezus als God en mens de juiste Bemiddelaar is tussen God en ons]?
Uit het heilig evangelie.*

Deze gezonde leer brengt ons *kennis* bij.

De volle rijkdom van allesomvattend inzicht in en kennis van Gods geheimenis:

Christus in wie alle schatten van wijsheid en kennis verborgen liggen: Koll. 2^{2v}.

God is geen dogma en Christus is geen leerstuk.

Met de Heilige Geest zijn zij het goddelijk Wezen en elk een Persoon hierin.

God is een God van liefdevolle relatie tussen Vader, Zoon en Geest.

Deze drie-ene God verbindt Zich aan jou.

Van eeuwigheid koos Hij jou uit liefde uit.

In de tijd liet Hij je dopen en leren geloven door de Heilige Geest onze beste Catecheet!

Die ons van kindsbeen aan, ja, van de moederschoot,

Zijn vaderlijke hand / en trouwe liefde bood: GK gz. 141:1.

Zó mogen wij Hem kennen.

Zoals een man en vrouw elkaar zeer intiem mogen be-kennen (SV).

Een jongen die een meisje leert kennen leert haar niet maar biologisch kennen.

Hij leert haar kennen met zijn hart, en dat is op zijn beurt weer meer dan de spier die bloed rond pompt.

Kennen sluit vertrouwen in, overgave.

Vertrouwen doet kennen: HC 7.21.

Dat heet: liefde, beminnen.

2.4 Voor wie?

Oorspronkelijk voor kinderen, de knecht en de dienstmeid.

Mensen met nauwelijks of geen basisonderwijs.

Wel gedoopte leden van Christus' kerk.

Met de beloften van God voor dit en het eeuwige leven.

Met de eis van gehoorzaamheid aan Gods gebod en evangelie.

Met het recht op onderwijs hierin.

Belofte en eis zijn de pijlers van het verbond.

J/m: zijn jullie gedoopt?

Dan heb je recht op dooponderwijs!

Om te bloeien en groeien in Christus als ranken aan de wijnstok: Jh. 15.

Ieder voor zich als levende steen, samen met alle heiligen Gods tempel.

Voor het 'kind in de m/v': elke gelovige.

Jong geleerd, oud geleerd.

Jong gedaan, oud gedaan.

Luther schopte het tot professor in de theologie.

Hij schreef ook enkele catechismi.

Want: 'Ik moet een kind en leerling van de catechismus blijven en blijf het graag!'

Op zijn sterfbed sprak de beroemde ds. H.F. Kohlbrugge:

'De Heidelberger, de eenvoudige Heidelberger, houdt daaraan vast, kinderen!'

2.5 Uitleiding: gefeliciteerd!

Maar dat zei hij in 1875...

Sindsdien is er heel wat veranderd.

Behalve de HC.

Sleept zij zich niet met haar laatste krachten voort, krom, oud, afgeleefd?

Er is vaak geen feest gevierd rondom de HC.

Men zag geen reden, integendeel.

Ze heeft zichzelf overleefd vinden velen.

Ze is weggestopt in een stoffig achterafkamertje van het geloofshuis.

Men vergeet haar.

Zijn de kerken er sindsdien op vooruit gegaan in het geloof?

Men haalt van alles uit de kast om jongeren (en ouderen) betrokken te maken en te houden: kindernevendiensten, jongerendiensten, gezin-school-kerk-diensten, laagdrempelige diensten, allerlei activiteiten.

De kerk vergrijst en ontgroent...

Wel bezoeken 1000-en jongeren Taizé en RKK-jongerendagen.

Er is en blijft veel verlegenheid rondom catechese en leerdienst.

Af en toe schrijft iemand op persoonlijke titel een catechismus.³

Wat de RKK wel is gelukt⁴, is ons vanaf 1563 als kerken niet gelukt:

een nieuwe catechismus schrijven.

Stel je voor: de 'Meister Catechismus' (Cat. van Uithuizermeeden; gronings: Meij)...

Dat noopt tot zelfonderzoek.

Een hedendaags leerboek zal er ongetwijfeld heel anders uit moeten zien wat betreft inhoud en vorm.

Wie is hier niet verlegen?

Onze scholen en opleidingen werken allang niet meer met lesmateriaal uit 16-honderdzoveel...

---

³ B. Wentsel, *De grote Protestantse Catechismus*, Kampen 2012 [Kok] id., *De Kleine Protestantse Catechismus*, Kampen 2012 [Kok]. Columnachtige stukjes in *Visie* (EO-programmabladd).

⁴ *Katechismus van de Katholieke Kerk*, Utrecht 1995.

Dus, bij gebrek aan beter, dan nog maar de HC.

Al die privé-boekjes van allerlei dss. van vroeger en nu waren en zijn niet beter.

Een oude dame.

En toch: wat maakt haar nog aannemelijk en aantrekkelijk?

Wat geeft haar eeuwige jeugd?

Alleen de Schrift, alleen door geloof, alleen uit genade, alleen Christus, Christus geheel:

dit zijn de kamers en boezems van haar hart.

En de troost: HC 1.1 is haar ziel: haar leven.

't Is geen behelpen met zo'n oude mevrouw.

In de VS bv. wordt zij als nieuw ontdekt en op Twitter gezet: de Twittechismus.

De HC is verrassend modern:

-met haar antwoord op onze vraag naar houvast, zin en doel van ons leven

-met haar vragen naar het nut van ons geloven

-met haar beleving van verdriet, vreugde, verlangen, strijd, vertrouwen enz.

Daarom: de vlag uit voor deze oude eerbiedwaardige dame!

Ruim 22 generaties is zij velen tot zegen geweest.

Middel van onze hemelse Vader als onze Voedsterheer en van de Geest als onze Leraar.

Daarom: gefeliciteerd met wat de HC ons nog altijd leert!

Niets uit dit document mag gepubliceerd, vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden in welke vorm dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de predikant ds. L.S.K. Hoogendoorn. Ter voorbereiding van, en openbaarmaking in de zondagse eredienst, en of ter voorbereiding van Bijbelstudie-[bijeenvakomsten] is geen toestemming nodig, wel wil de predikant daarvan in kennis gesteld worden.

lsk.hoogendoorn@solcon.nl